

Środa, 28 września 2005 r.

Właściwe organy powinny mieć możliwość zezwalania instytucjom na stosowanie metody zaktualizowanej wartości netto w rachunku otwartych pozycji netto w każdej walucie i w złocie.

- 2.2. Po drugie krótkie i długie pozycje netto w każdej walucie innej niż waluta sprawozdawcza oraz długą lub krótką pozycję w złocie należy przeliczyć na walutę sprawozdawczą według kursów bieżących. Te pozycje są następnie oddzielnie zsumowane, aby określić sumę pozycji netto krótkich i sumę pozycji netto długich. Wyższa z tych dwóch zsumowanych wielkości stanowi całkowitą pozycję walutową netto danej instytucji.
3. Na zasadzie odstępstwa od przepisów ust. 1 i 2 do czasu dalszej koordynacji właściwe organy mogą do celów niniejszego załącznika wymagać od instytucji stosowania następujących procedur bądź też zezwolić na stosowanie takich procedur.
 - 3.1. Właściwe organy mogą zezwolić instytucjom na przestrzeganie niższych wymogów kapitałowych aniżeli wynikających z zastosowania przepisów ust. 1 i 2 względem pozycji w walutach silnie ze sobą skorelowanych. Właściwe organy mogą uznać dwie waluty za silnie ze sobą skorelowane jedynie wówczas, gdy prawdopodobieństwo — obliczone na podstawie dziennych kursów obowiązujących w ciągu poprzednich trzech lub pięciu lat — iż ewentualna strata poniesiona z tytułu utrzymania przeciwstawnych pozycji jednakowej wysokości w tych walutach nie przekroczy w ciągu następnych dziesięciu dni roboczych 4 % wartości takiej pozycji dopasowanej (po przeliczeniu na walutę bilansową), wynosi przynajmniej 99 % — w przypadku badania okresu trzyletniego lub 95 % — w przypadku badania okresu pięcioletniego. Fundusze własne wymagane w stosunku do pozycji dopasowanej w dwóch walutach silnie ze sobą skorelowanych wynoszą 4 % wartości tej pozycji dopasowanej. W stosunku do pozycji niedopasowanych w walutach silnie ze sobą skorelowanych i wszelkich pozycji w innych walutach wymagany kapitał wynosi 8 % wyższej z dwóch kwot — sumy pozycji netto krótkich i sumy pozycji netto długich, po odjęciu pozycji dopasowanych w walutach silnie ze sobą skorelowanych.
 - 3.2. Właściwe organy mogą zezwolić instytucjom na wyłączenie z wyliczeń przeprowadzanych zgodnie z jedną z metod określonych w ust. 1, 2 i 3.1 pozycji w walucie objętej prawnie obowiązującą umową międzyrządową, która ogranicza pasmo wahań tej waluty w stosunku do innych walut objętych tą umową. Instytucje wyliczają swoje pozycje dopasowane w takich walutach i stosują wobec tych pozycji wymóg kapitałowy nie niższy niż 50 % dopuszczalnej granicy wahań określonej dla danych walut w umowie międzyrządowej. Pozycje niedopasowane w tych walutach traktowane są na zasadach stosowanych wobec innych walut.

Na zasadzie odstępstwa od przepisu pierwszego akapitu właściwe organy mogą zezwolić na ustalenie wymogu kapitałowego w stosunku do dopasowanych pozycji w walutach Państw Członkowskich uczestniczących w drugim etapie unii gospodarczej i walutowej na poziomie 1,6 % wartości takich pozycji dopasowanych.

4. Pozycje netto w walutach syntetycznych można rozłożyć na poszczególne waluty składowe według proporcji aktualnie obowiązujących.

ZAŁĄCZNIK IV

OBLICZANIE WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH Z TYTUŁU RYZYKA CEN TOWARÓW

1. Każda pozycja w towarach lub w instrumentach pochodnych opartych na towarach powinna być wyrażona w kategoriach standardowych jednostek miary. Bieżąca cena każdego towaru powinna być wyrażona w walucie sprawozdawczej.
2. Przyjmuje się, że pozycje w złocie lub instrumentach pochodnych opartych na złocie obciążone są ryzykiem walutowym i traktowane zgodnie z załącznikiem III lub załącznikiem V, w razie potrzeby, do celów obliczania ryzyka rynkowego.
3. Do celów niniejszego załącznika pozycje finansujące zapasy można wyłączyć tylko z rachunku ryzyka cen towarów.

Środa, 28 września 2005 r.

4. Ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe nieobjęte innymi przepisami niniejszego załącznika należy włączyć do rachunku ryzyka ogólnego z tytułu rynkowych instrumentów dłużnych i do rachunku ryzyka walutowego.
5. Jeśli krótka pozycja staje się wymagalna przed długą pozycją, instytucje powinny zabezpieczać się również przed ryzykiem braku płynności, które może występować na pewnych rynkach.
6. Do celów ust. 19 nadwyżka długich (krótkich) pozycji instytucji nad pozycjami krótkimi (długimi) w tym samym towarze lub identycznych giełdowych kontraktach terminowych na towary, opcjach i gwarancjach subskrypcyjnych (warrantach) stanowi jej pozycję netto w każdym towarze.

Właściwe organy powinny zezwolić, aby pozycje w instrumentach pochodnych były traktowane jak pozycje w towarach, na których instrumenty te są oparte, ustanowione w ust. 8-10.

7. Właściwe organy mogą uznawać następujące pozycje jako pozycje w tych samych towarach:
 - a) pozycje w różnych podkategoriach towarów, w przypadku gdy podkategorie te są wzajemnie wymienne; oraz
 - b) pozycje w podobnych towarach, jeśli są one bliskimi substytutami oraz jeśli można wyraźnie wykazać korelację między zmianami cenowymi na poziomie nie niższym niż 0,9 w okresie co najmniej jednego roku.

Szczególne instrumenty

8. Terminowe kontrakty giełdowe oparte na towarach i terminowe zobowiązania do nabycia lub sprzedaży poszczególnych towarów należy włączyć do systemu pomiaru jako kwoty referencyjne w kategoriach standardowych jednostek miary i przypisać im zapadalność w odniesieniu do daty wygaśnięcia.

Właściwe organy mogą zezwolić, aby wymóg kapitałowy z tytułu terminowych kontraktów giełdowych był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez giełdę, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia on dokładną miarę ryzyka związanego z terminowymi kontraktami giełdowymi oraz że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu wynikającemu z obliczeń przeprowadzonych z wykorzystaniem metod ustalonych w innych częściach niniejszego załącznika lub z zastosowania metody modeli wewnętrznych opisanej w załączniku V.

Właściwe organy mogą także zezwolić, aby wymóg kapitałowy z tytułu pozagiełdowych kontraktów pochodnych, zaliczanych do grupy określonej w niniejszym ustępie rozliczanych przez izbę rozliczeniową uznaną przez te organy był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez izbę rozliczeniową, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia on dokładną miarę ryzyka związanego z kontraktem pochodnym oraz że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu z tytułu omawianego kontraktu, który wynikałby z obliczenia dokonanego z wykorzystaniem metod ustalonych w innych częściach niniejszego załącznika lub z zastosowania metody modeli wewnętrznych opisanej w załączniku V.

9. Transakcje zamiany towarów z ustaloną ceną jednej strony transakcji i bieżącą ceną rynkową drugiej strony należy włączyć do metody przedziałów zapadalności określonej w ust. 13-18 jako szereg pozycji równych referencyjnej kwocie kontraktu, przy czym jedna pozycja odpowiada każdej płatności z tytułu transakcji zamiany, i zaklasyfikować do przedziałów zapadalności określonych w ust. 13 tabela 1. Pozycje są długie, jeśli instytucja płaci stałą cenę a otrzymuje zmienną cenę, a krótkie jeżeli instytucja otrzymuje stałą cenę a płaci zmienną cenę.

Transakcje zamiany towarów, z różnymi towarami po jej obu stronach, należy ujmować w metodzie przedziałów zapadalności w odpowiednich tabelach odpowiadających tym towarom.

10. Do celów niniejszego załącznika opcje na towary lub na towarowe transakcje pochodne należy traktować tak, jakby były pozycjami równymi co do wartości kwotom bazowym opcji, pomnożonym przez jej współczynnik delta. Tak otrzymane pozycje można saldować z równoważnymi pozycjami w identycznym towarze bazowym lub towarowej transakcji pochodnej. Wykorzystywany współczynnik delta winien pochodzić z odpowiedniej giełdy, być wyliczony przez właściwe organy lub, jeśli żaden z nich nie jest dostępny, albo też w przypadku opcji pozagiełdowych być obliczany przez samą instytucję z zastrzeżeniem, że właściwe organy powinny być przekonane, że model stosowany przez instytucję jest właściwy.

Środa, 28 września 2005 r.

Jednak właściwe organy mogą także zdecydować, że instytucje wyliczają współczynnik delta, wykorzystując metodologię ustaloną przez te organy.

Wymaga się zabezpieczenia przed innymi, oprócz ryzyka współczynnika delta, ryzykami związanymi z opcjami na towary.

Właściwe organy mogą zezwolić, aby wymóg z tytułu sprzedanych opcji giełdowych na towary był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez giełdę, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia on dokładną miarę ryzyka związanego z opcją i że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu z tytułu opcji, który wynikałby z obliczenia dokonanego z wykorzystaniem metody ustalonej w innej części niniejszego załącznika lub z zastosowania metody modeli wewnętrznych opisanej w załączniku V.

Właściwe organy mogą także zezwolić, aby wymóg kapitałowy z tytułu pozagiełdowych opcji na towary rozliczanych przez izbę rozliczeniową uznaną przez te organy, był równy depozytowi zabezpieczającemu wymaganemu przez izbę rozliczeniową, jeśli są w pełni przekonane, że zapewnia to dokładną miarę ryzyka związanego z opcją oraz że jest co najmniej równy wymogowi kapitałowemu z tytułu opcji pozagiełdowej, który wynikałby z obliczeń przeprowadzonych z wykorzystaniem metody ustalonej w innej części niniejszego załącznika lub z zastosowania metody modeli wewnętrznych opisanej w załączniku V.

Dodatkowo mogą zezwolić, aby wymóg z tytułu zakupionych giełdowych lub pozagiełdowych opcji na towary był taki sam jak wymóg z tytułu bazowego towaru, przy ograniczeniu, że wynikający stąd wymóg nie przekracza wartości rynkowej opcji. Wymóg z tytułu sprzedanych opcji pozagiełdowych ustala się w relacji do towaru bazowego.

11. Gwarancje subskrypcyjne (warranty) dotyczące towarów należy traktować w taki sam sposób jak opcje na towary, o których mowa w ust. 10.
12. Przekazujący towary lub gwarantowane prawa własności towarów w ramach umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu oraz przekazujący towary w ramach umowy udzielenia pożyczki towarów winni włączyć te towary do rachunku wymogu kapitałowego zgodnie z niniejszym załącznikiem.

a) *Metoda terminów zapadalności*

13. Instytucja winna stosować oddzielną tabelę zapadalności dla każdego towaru zgodną z tabelą 1. Wszelkie pozycje w danym towarze oraz wszelkie pozycje uznane za pozycje w tym samym towarze, zgodnie z ust. 7, należy zaklasyfikować do odpowiednich przedziałów zapadalności. Fizyczne zapasy należy zaklasyfikować do pierwszego przedziału zapadalności.

Tabela 1

Przedział czasowy (1)	Stopa narzutu (%) (2)
0 ≤ 1 miesiąc	1,50
> 1 ≤ 3 mies.	1,50
> 3 ≤ 6 mies.	1,50
> 6 ≤ 12 mies.	1,50
> 1 ≤ 2 lat	1,50
> 2 ≤ 3 lat	1,50
> 3 lat	1,50

Środa, 28 września 2005 r.

14. Właściwe organy mogą zezwolić, aby pozycje w tym samym towarze lub pozycje uznawane zgodnie z ust. 7 za pozycje w tym samym towarze były saldowane i zaklasyfikowane do odpowiedniego przedziału zapadalności w kwocie netto w następujących przypadkach:
- pozycji w kontraktach z terminem rozliczenia przypadającym w tym samym dniu; oraz
 - pozycji w kontraktach z terminem rozliczenia przypadającym w odstępie co najwyżej 10 dni, jeśli kontrakty sprzedawane są na rynkach z codziennymi datami dostaw.
15. Instytucja powinna następnie obliczyć sumę pozycji długich i sumę pozycji krótkich w każdym przedziale zapadalności. Kwota tej pierwszej (ostatniej) zrównoważona ostatnią (pierwszą) w danym przedziale zapadalności stanowi dopasowaną pozycję w tym przedziale, zaś pozostająca pozycja długa lub krótka stanowi niedopasowaną pozycję w tym przedziale.
16. Część niedopasowanej długiej (krótkiej) pozycji w danym przedziale zapadalności zrównoważona niedopasowaną krótką (długą) pozycją w kolejnym przedziale zapadalności stanowi dopasowaną pozycję między dwoma przedziałami zapadalności. Część niedopasowanej pozycji długiej lub niedopasowanej pozycji krótkiej, która nie może być w ten sposób zrównoważona, stanowi pozycję niedopasowaną.
17. Wymóg kapitałowy instytucji z tytułu poszczególnych towarów oblicza się na podstawie odpowiedniej tabeli zapadalności jako sumę następujących elementów:
- suma dopasowanych pozycji długich i krótkich pomnożonych przez odpowiednie stopy narzutu podane w drugiej kolumnie tabeli przedstawionej w ust. 13 tabela 1 dla każdego przedziału zapadalności oraz przez cenę bieżącą towaru;
 - dopasowana pozycja między dwoma przedziałami zapadalności dla każdego przedziału zapadalności, do którego przenoszona jest pozycja niedopasowana pomnożona przez 0,6 % (stopa przeniesienia) oraz przez cenę bieżącą towaru; oraz
 - pozostające pozycje niedopasowane pomnożone przez 15 % (stopa rzeczywista) oraz przez cenę bieżącą towaru.
18. Całkowity wymóg kapitałowy instytucji z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla każdego towaru zgodnie z ust. 17.
- b) *Metoda uproszczona*
19. Wymóg kapitałowy instytucji z tytułu każdego towaru oblicza się jako sumę:
- 15 % pozycji netto, długiej lub krótkiej, pomnożonej przez cenę bieżącą towaru; oraz
 - 3 % pozycji brutto, długiej plus krótkiej, pomnożonej przez cenę bieżącą towaru.
20. Całkowity wymóg kapitałowy instytucji z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla każdego towaru zgodnie z ust. 19.
- c) *Rozszerzona metoda terminów zapadalności*
21. Właściwe organy mogą zezwolić instytucjom na stosowanie minimalnych stóp narzutu, stóp przeniesienia i stóp rzeczywistych określonych w poniższej tabeli (tabela 2) zamiast stóp określonych w ust. 13, 14, 17 i 18, pod warunkiem że instytucje w opinii swych właściwych organów:
- prowadzą znaczącą działalność w zakresie obrotu towarowego;

Środa, 28 września 2005 r.

- b) posiadają zdywersyfikowany portfel towarów; oraz
- c) nie są jeszcze w stanie stosować modeli wewnętrznych do celów ustalania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów zgodnie z załącznikiem V.

Tabela 2

	Metale szlachetne (oprócz złota)	Metale nieszlachetne	Produkty rolne (nierwałe)	Inne, w tym surowce energetyczne
Stopa narzutu (%)	1,0	1,2	1,5	1,5
Stopa przeniesienia (%)	0,3	0,5	0,6	0,6
Stopa rzeczywista (%)	8	10	12	15

ZAŁĄCZNIK V

ZASTOSOWANIE MODELI WEWNĘTRZNYCH DO OBLICZENIA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH

1. Właściwe organy mogą zezwolić instytucjom, na warunkach ustalonych w niniejszym załączniku, na obliczanie ich wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego lub ryzyka cen towarów z wykorzystaniem własnych modeli wewnętrznych, zamiast metod opisanych w załączniku I, III i IV lub w kombinacji z tymi metodami. W każdym przypadku wykorzystanie modeli do celów obliczania kapitału nadzorczego wymaga wyraźnej akceptacji właściwych organów.
2. Akceptacja powinna być wydawana jedynie wtedy, jeśli właściwe organy są przekonane, że model wewnętrzny instytucji jest koncepcyjnie solidny i kompleksowo wdrożony oraz że w szczególności dotrzymane są następujące standardy jakościowe:
 - a) model wewnętrzny jest ściśle zintegrowany z codziennym procesem zarządzania ryzykiem w instytucji i służy jako podstawa sprawozdawczości na temat ekspozycji na ryzyko dla kierownictwa wyższego szczebla instytucji;
 - b) instytucja posiada jednostkę kontroli ryzyka, niezależną od jednostek operacyjnych i podlegającą bezpośrednio kierownictwu wyższego szczebla. Jednostka ta musi być odpowiedzialna za projektowanie i wdrażanie modelu wewnętrznego instytucji. Winna ona opracowywać i analizować dzienne sprawozdania na temat wyników modelu wewnętrznego oraz na temat odpowiednich środków, które należy podejmować w postaci limitów handlowych. Jednostka ta dokonuje również wstępnej i bieżącej akceptacji modelu wewnętrznego;
 - c) zarząd instytucji i kierownictwo wyższego szczebla aktywnie uczestniczą w procesie kontroli ryzyka, a szczebel kierownictwa posiadający wystarczające upoważnienia do wprowadzania zarówno ograniczeń pozycji utrzymywanych przez poszczególnych handlowców, jak i całkowitej ekspozycji instytucji na ryzyko, codziennie weryfikuje sprawozdania opracowane przez jednostkę kontroli ryzyka;
 - d) instytucja posiada wystarczającą ilość pracowników wykwalifikowanych w wykorzystaniu zaawansowanych modeli w dziedzinach działalności handlowej, kontroli ryzyka, audytu i ewidencji;
 - e) instytucja opracowała procedury monitorowania i potwierdzania zgodności z udokumentowanym zbiorem wewnętrznych zasad i mechanizmów kontroli, dotyczących całości funkcjonowania modelu wewnętrznego;